

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط
چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

عنوان اقدام پژوهی :

**چگونه توانستم مشکل ضعف درسی و افت تحصیلی را در
دانش آموزان پایه چهارم را برطرف سازم؟**

www.asebankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

تقدیم به به تمام آزاد مردانی که نیک می اندیشند و عقل و منطق را پیشه خود نموده و جز رضای الهی و پیشرفت و سعادت جامعه، هدفی ندارند.

دانشمندان، بزرگان، و جوانمردانی که جان و مال خود را در حفظ و اعتلای این مرز و بوم فدا نموده و مینمایند.

www.asebankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط
چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

قال علی علیه السلام : زکاة العلم بذله و مستحقه و اجهاد النفس فی العمل به ؛
زکات دانش ، آموزش به کسانی که شایسته آند و کوشش در عمل به آن
است . (غرر الحکم و دررالکلم ، ص ۳۹۱)

www.asebankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط
چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir
تشکر و قدردانی:

ضمن آرزوی بهره مندی کامل از فرصت ماه مبارک رمضان، برخورد لازم می دانم از
مساعدت، حمایت، همکارانم در تدوین این اقدام پژوهی تشکر و قدر دانی نمایم.
همچنین جا دارد از مدیر محترم جهت ارائه نظرات مفید و ارزنده شان و وقتی که در
روند هدایت تحقیق داشته اند متشکرم.

www.asebankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

فهرست مطالب

چکیده:	۶
مقدمه	۷
بیان مسئله	۸
توصیف وضع موجود	۹
گرد آوری شواهد (۱)	۱۰
الف : کسب نمرات	۱۰
ب : پرسش نامه	۱۱
ج : مصاحبه با والدین	۱۲
د : مصاحبه با همکاران	۱۲
پیشینه تحقیق :	۱۳
تجزیه و تحلیل داده ها	۱۵
یافتن راه حل ها	۱۶
انتخاب طرح جدید و اجرای آن	۱۸
روش اول: دادن برنامه ی درسی	۱۸
روش دوم:تبادل نظرودرروی دانش آموز قوی با ضعیف	۱۸
گردآوری شواهد (۲)	۲۰
اعتبار بخشی و ارزیابی	۲۱
نتیجه گیری، ایرادها، پیشنهادها	۲۳
فهرست منابع	۲۵

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

چکیده:

یکی از عوامل نبود موفقیت تحصیلی در دانش آموزان، وجود ضعف یادگیری در آنان است که منجر به افت تحصیلی، کاهش اعتماد به نفس و عزت نفس و ترک تحصیل آنها می شود. و لطمات جبران ناپذیری از نظر روانی و اقتصادی به کودک و خانواده و نظام آموزش و پرورش کشور وارد خواهد کرد.

از آنجا که دانش آموزان مبتلا به ضعف یادگیری، جزو بچه های در معرض خطر و شکننده محسوب می شوند، آموزش و پرورش باید از این افراد پشتیبانی کند و یک سپر دفاعی برای آنان باشد. همچنین نظام اجتماعی نیز باید از آنان حمایت و مراقبت کند. برای کاهش آمار بالای مبتلایان به این اختلالات و عوارض جانبی، ضرورت دارد معلمان با این اختلالات آشنایی پیدا کنند.

اینجانب بارها در کلاس درس خود مشاهده می کردم که تعدادی از دانش آموزانم به دلایل مختلفی نسبت به بقیه دچار افت تحصیلی هستند و در ارزشیابی های کتبی و شفاهی نمرات پایینی کسب می کنند و والدین آنها از این موضوع احساس رنج می نمودند و با همه تلاش در پی جبران آن برمی آمدند. در بسیاری از مواقع می دیدم که شاگردانم دچار تحقیرها و سرزنش ها و تنبیهات قرار می گرفتند و گاهی نیز گره بسته ی آنان با اتخاذ مواضع نادرست والدین یا خود من بسته تر می شد. با مشاهده ی این مسأله در کلاس تصمیم گرفتم با پیدا کردن راه حل های مناسب و ابتکاری سرنوشت آنها را تغییر دهم، در نتیجه با مطالعه کتاب های گوناگون و تحقیقات انجام شده قبلی توانستم قبل از امتحانات نوبت اول، با برگزاری جلسات مداوم با اولیا و با اجرای سه روش شامل:

۱ - دادن برنامه پیشنهادی درسی

۲ - رودررویی و تبادل نظر دانش آموز قوی با ضعیف

۳ - تهیه فرم نظارت خانواده بر امور درسی فرزندشان

روز به روز به فراگیری آنان روح تازه ای بخشیده و میانگین نمرات دانش آموزان ضعیفم را از ۷ به ۱۶ رسانده و آنها را موفق و شاد بینم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

مقدمه

ضعف یادگیری یکی از موضوعاتی است که شاید همه دانش آموزان در طول سالهای تحصیل خود با آن دست و پنجه نرم کرده باشند پیشرفت درسی دانش آموزان، چرا دانش آموز علاقه ای به درس ندارد، چگونه دانش آموزان را به درس علاقمند کنیم، گاهی اوقات ضعف یادگیری از عوامل درونی نشات می گیرد و گاهی نیز عوامل محیطی دارد. اقتصاد بیمار ، تدریس بد ، وابستگی به کمکهای آموزشی خارج از مدرسه ، بیماری ، سرخوردگی های اجتماعی و خانوادگی و... از جمله عواملی هستند که هر کدام در ضعف یادگیری دانش آموزان نقش بسزایی دارند.

یکی از دلایل عمده ضعف یادگیری مخصوصا در دانش آموزان دوران دبستان وابستگی آنها به والدین است. مثلا وابستگی ای که در دوران ابتدایی بین والدین و فرزندان شکل می گیرد و وقتی آن نیروی کمکی به هر شکلی یا علتی نتواند دیگر به آنها کمک کند آن وقت زمینه ضعف یادگیری در فرزند شما به وجود می آید. از آنجا که وابستگی به مرور زمان شکل می گیرد قطع وابستگی نیز باید در طول زمان صورت بگیرد. کودک شما باید روزی روی پای خود بایستد و بتواند تکالیفش را به تنهایی انجام دهد ، ولی عادت دادن او به این که همیشه کسی ، دوستی یا قوم و خویشی است که در دروس مدرسه به آنها کمک کند این تفکر که همیشه کسی برای تکیه کردن وجود دارد را در ذهن او تقویت می کند و سرانجام با از بین رفتن این تکیه گاه تحصیلی نشانه های ضعف یادگیری در کارنامه فرزند دانش آموز شما جلب توجه می کند.

این به این معنی نیست که اصلا به دانش آموزان خود کمک نکنید بلکه هدف شما از کمک باید این باشد که او را در شرایطی قرار دهید که اگر وضعی دارد روی پاهای خود بایستد. البته اگر شما به طور ناخواسته کودک تان را به خود وابسته کرده باشید با اولین تلاش نمی توانید شرایط لازم را برای داشتن استقلال تحصیلی در او به وجود بیاورید و حتی ممکن است قطع کمکهای آموزشی شما سبب ضعف یادگیری موقت فرزند دانش آموزتان شود، ولی این دوره مدت زیادی به طول نخواهد انجامید ؛ البته شما

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

باید زمان مناسبی را برای قطع کمکهای آموزشی خود انتخاب کنید. برای مثال در جریان امتحانات نباید یکدفعه پشت فرزند خود را خالی کنید.

بهترین زمان برای این کار وقتی است که امتحانات جدی در پیش روی فرزند دانش آموز شما وجود ندارد. اگر والدین ، فرزندان خود را به جای یادگیری در مدرسه به یادگیری در محیط خانه وابسته کنند برای همیشه معلول یک علت بزرگ باقی خواهند ماند.

بیان مسئله

یکی از مشغله های اصلی بشریت در تمام دوران ، توانا ساختن نسل آینده در اداره امور خویش و سپردن میراث فرهنگی بوده است . قسمت اعظم این وظیفه ، در ابتدا توسط خانواده انجام می شد . همزمان با گسترش جوامع و تقسیم کار اجتماعی و اقتصادی وظیفه تعلیم و تربیت به نهاد آموزش و پرورش محول گردید . این نهاد به طور رسمی عهده دار این امر گشت تا بر اساس اصول و اهداف مورد قبول جامعه ، توانایی ها و استعداد های کودکان و نوجوانان را شناسایی نماید و به منظور اجتماعی شدن و به عهده گرفتن مسئولیت های آتی تعالیم لازم را به آنان بیاموزد .

امروزه دیدگاه مردم در مورد آموزش و پرورش به گونه ای است که استفاده از امکانات تربیتی جامعه را حق طبیعی و مسلم خود می دانند . دلیل عمده این امر آن است که تعلیم و تربیت با سرنوشت انسان در زندگی آینده پیوند خورده است . در عصر حاضر بسیاری از امکانات مادی و نیروهای انسانی در خدمت تعلیم و تربیت قرار گرفته است . همچنین تعلیم و تربیت در بسیاری از جوامع یک سرمایه گذاری بلند مدت محسوب می شود . که به بهای چشم پوشیدن و صرف نظر کردن از رشد کوتاه مدت دیگر امکانات جامعه حاصل می شود . بنابراین اگر تعلیم و تربیت نتواند نیروهای انسانی تحت آموزش خود را در قالب انواع تخصص ها و مهارت های مکمل و مورد لزوم جامعه درآورد و بدین ترتیب نتواند به ایفای نقش خود در زمینه شکوفایی جامعه پردازد ، در واقع باید گفت که این امکانات و نیروها به هدر رفته است . لذا تفکر عاقلانه حکم می کند که سرمایه ها و نیروهای به کار گرفته شده در تعلیم و تربیت به گونه ای برنامه ریزی و سازماندهی شود تا بتواند به اهداف مورد نظر خویش دست پیدا کند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

کودکان و نوجوانان در دوران تحصیل ، نگرش مثبت یا منفی نسبت به خود و محیط پیرامون بدست می آورند این مسأله به مقدار زیاد به تجارب موفق یا ناموفق دانش آموزان در دوران تحصیل بستگی دارد . آنها در مدرسه در مسیر رشد و بالندگی قرار می گیرند . در حقیقت در طول بهترین سالهای عمر خود با عوامل مختلف مؤثر بر تحول شناختی ، عاطفی و اجتماعی به کنش متقابل می پردازند .

آنها با پیشرفت در تحصیلات و افزایش میزان یادگیری علاوه بر رشد علمی به سلامت روانی نیز دست پیدا می کنند . بر عکس در صورت عدم موفقیت تحصیلی و فشارهای روانی ناشی از آن ، بهداشت روانی شان برهم خورده و بدین گونه خسارتهایی متوجه آنها و جامعه می شود .

به همین دلیل باید به مقوله ضعف یادگیری توجه بیشتری نمود تا بتوان با شناخت آن ، توانایی ها و شایستگی های کودکان و نوجوانان را بارور کرد .

توصیف وضع موجود

اینجانب آموزگار پایه چهارم ابتدایی آموزشگاه هستم . و مدت سال است که در آموزش و پرورش خدمت می کنم . از ابتدای سال تحصیلی در موارد متعدد متوجه شدم که آزمون های کتبی و شفاهی بسیاری که به عمل می آوردم و روش تدریس های متعدد و فعال که به کار می گرفتم تعدادی از دانش آموزانم نمرات پائین تر از حد انتظار کسب می کنند و شدیداً دچار افت تحصیلی هستند . این دانش آموزان حتی سرکلاس هنگام تدریس یا حل کردن تمرینات علاقه ای از خود نشان نمی دادند و من نیز مجبور به استفاده از راه حل های موقت جهت جلب توجه آنها نسبت به درس بودم . هر بار پس از تصحیح برگه های امتحانی واقعاً نگران می شدم و به این فکر می کردم که چرا اینگونه است ؟ و چگونه می توانم این وضعیت نامطلوب را تغییر دهم .

برای یادگیری بهتر گاهی امتحانات شفاهی برگزار می کردم و ابتدا افراد داوطلب را برای پاسخ دهی می آوردم ، سپس با هر گروه یکی ، دو نفر از شاگردان ضعیفم را نیز صدا می زدم اما باز می دیدم که نتیجه ی آن چنان مطلوب حاصل نمی شود .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

بعد از امتحانات کتبی از دانش آموزان می خواستم که به عنوان تکلیف شب جواب سؤالاتی را که پای تخته نوشته می شد پیدا کنند و بیاورند ، باز هم این چند نفر تلاش برای پیدا کردن جوابهای صحیح نمی کردند .

یا اینکه کلاس را به گروه هایی ۴ نفره تقسیم بندی کرده بودم آنها در گروه کاری انجام نمی دادند و کارهای خارج از کلاس را انجام نمی دادند و همیشه داد سر گروه را در آورده بودند .

در مصاحبه هایی که با خود دانش آموزان داشتم آنها اظهار می کردند که قبل از امتحانات درس می خوانند ولی فراموش می کنند . ولی در صحبت با والدین آنها متوجه شدم که آنها نیز از نحوه ی درس خواندن و انجام تکالیف فرزندشان و نمرات امتحانی آنان ناراضی بودند .

مسئله را که با تعدادی از آموزگاران در میان گذاشتم آنان نیز عقیده داشتند که دانش آموزان به دلیل مشکلات زیادی که دارند قدرت تمرکز در کلاس را ندارند .

معاون آموزشگاه که بیشتر با دانش آموزان این مدرسه سر و کار داشته است نیز اظهار داشتند که باید قبل از امتحانات نوبت اول مشکلات و مسایل آنان شناسایی شود و راه حلی مناسب پیدا کنیم که تا حدودی پیشرفت در وضعیت درسی آنان ایجاد شود در میان دانش آموزانم تعداد ۸ نفر آنها دارای افت تحصیلی و ضعف در یادگیری بودند . دوست داشتم کاری کنم که این ۸ نفر نیز به دانش آموزان فعالی تبدیل شوند و سطح نمراتشان روز به روز بالاتر برود و بدین ترتیب تصمیم گرفتم با تحقیقات مناسب و مطالعه کتابهای مرتبط با این موضوع در این وضعیت تغییری دهم و بدین ترتیب پژوهش من شروع شد .

گرد آوری شواهد (۱)

الف : کسب نمرات

با توجه به توضیحاتی که در توصیف وضع موجود گفته شد ارزیابی دقیقی از نمرات سه ماه مهر و آبان و آذر انجام دادم و متوجه شدم که تعداد ۸ نفر از دانش آموزانم در اکثر امتحانات مخصوصاً در دروس ریاضیات ،

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

علوم ، املا ، و امتحان تشخیصی نمرات بین ۰ تا ۱۰ کسب می کنند برای دقیق تر بودن اطلاعات از نمره های این دروس طبق دفتر شاخص ها در مهر و آبان و آذر میانگین گرفته وبه تأییدمدرسه رساندم

ب : پرسش نامه

جهت آگاهی از دلایل دانش آموزان برای درس نخواندن به این ۸ نفر پرسش نامه ای دادم که ۱۰ تا از عوامل عمده ی افت تحصیلی (این ۱۰ عامل رابر اساس مطالعات خودم و اظهارات همکاران وبا توجه به مشکلات کلاس از بین ۵۰ دلیل انتخاب نمودم) در آن گنجانده شده بود و از آنها خواستم که آنچه حقیقت است را علامت بزنند .

پس از بررسی و تجزیه و تحلیل پاسخ ها مشخص شد که دانش آموزان به ترتیب عوامل زیر را سبب کاهش نمرات خود می دانند:

* نداشتن برنامه ریزی درسی مناسب در خانه: ۱۰۰٪

* بی توجهی والدین به اموردرسی فرزندشان: ۱۰۰٪

* درس نخواندن و کم کاری: ۸۷٪

* بی توجهی سر کلاس: ۷۵٪

* بی دقتی در امتحانات: ۶۲٪

* تصمیم نداشتن جهت ادامه تحصیل: ۵۰٪

* ضعیف بودن پایه: ۳۶٪

* اختلافات و درگیریهای والدین: ۲۵٪

* اضطراب امتحان: ۲۵٪

* مناسب نبودن روش تدریس معلم: ۱۲٪

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

ج : مصاحبه با والدین

در تاریخ ۹۲/۸/۲۷ جلسه ای با والدین ۸ نفر ترتیب دادم و با آنها در رابطه با دلایل ضعف درسی فرزندشان و کارهایی که در خانه انجام می دهند صحبت کردم و اظهارات آنها را یادداشت نمودم که در زیر آمده است.

. مادر زهرا : زهرا از وقتی به خانه می آید تمام فکرش بازی و سرگرمی است . تند تند تکالیفش را انجام می دهد و اگر قرار باشد که امتحانی بدهد اصلاً به ما نمی گوید .
مادر مریم : مریم بازیگوش است . وقتی به خانه می آید می خورد و می خوابد و بعد از آن با دختر همسایه بازی می کند . شب که شد یادش می آید مشق دارد و شروع به نوشتن می کند .

مادر مینا : مینا و مریم دختر عمو هستند اما هر دو ضعیف هستند و در نوشتن تمرینات و تکالیف خارج از کلاس مشکل دارند ، ما سواد نداریم و عمویش هم که درس خوانده است وقت ندارد به مریم و مینا کمک کند .

مادر آرزو : ما در خانه مشکلات زیادی داریم (شروع می کند به گفتن آنها) . وقتی آرزو به خانه می آید کیفش را در گوشه ای می اندازد و سرگرم می شود . بعضی از مواقع که پدرش از نتیجه بد امتحانات آرزو مطمع می شود او را شدیداً تنبیه می کند .

مادر شقایق : وقتی شقایق به خانه می آید غذا می خورد ، استراحت می کند و بعد خودش شروع به مشق نوشتن و درس خواندن می کند ولی نمی دانم چرا نتیجه امتحاناتش این قدر بد است .

مادر زینب : غائب است

د : مصاحبه با همکاران

در جلسه ای در شورای آموزگاران در تاریخ ۹۲/۸/۲۹ با همکاران در رابطه با دلایل افت تحصیلی تبادل نظر نمودیم .

معاون آموزشگاه : " بیشتر دلیل گرفتن نمره کم بی توجهی خانواده ها به درس و مشق بچه هاست ، چون دانش آموزان این منطقه بیشتر دارای مشکلات خانوادگی از قبیل اختلافات والدین ، اعتیاد ، زندانی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

بودن پدر ، درآمد کم ، بی سوادی هستند و دیگر جایی برای درس خواندن و یا توجه کردن به فرزندشان ندارند . آنها اهمیت نمی دهند که فرزندشان ادامه تحصیل کند

نظرات آموزگار کلاس پنجم : " دانش آموزان به دلیل ضعف پایه درسی باتلاش های بسیار معلم و خودشان باز نتیجه کمی را بدست می آورند . همچنین خانواده ها نقش مهمی در پیشرفت دانش آموزان دارند و باید آنها را وادار به همکاری نمائیم."

. مدیر محترم آموزشگاه نیز در برگه ای دلایل افت تحصیلی دانش آموزان را نوشته و در اختیار من قرار دادند . طبق نوشته های ایشان عواملی همچون: نگرش دانش آموز نسبت به مدرسه و تحصیل، برخورد والدین با دانش آموز و محیط نا امن خانواده در افت تحصیلی موثر هستند.

ایشان نوشته اند: "برطرف کردن موارد فوق و اجرا نمودن راه کارهای زیر می تواند مفید واقع شود: برنامه ریزی قابل اجرا، تغذیه مناسب، ایجاد صمیمیت، بررسی با دقت تکالیف در منزل، استفاده از تشویق و...."

پیشینه تحقیق :

تعریف افت تحصیلی "منظور از افت تحصیلی (academic drop out) کاهش عملکرد تحصیلی و درسی دانش آموزان از سطح رضایت بخش به سطح نامطلوب است یا به عبارتی دیگر فاصله قابل توجهی که بین توان و استعداد بالقوه و توان بالفعل خود در فعالیتهای درسی و پیشرفت تحصیلی مشهود باشد. گرچه این تعریف می تواند همان کسانی که به دنبال شکست های پی در پی، از تحصیل عقب مانده اند را دربر گیرد، اما مفهوم افت تحصیلی صرفاً مردودی یا شکست در امتحانات نیست و می تواند شامل هر دانش آموزی شود که آموخته های آموزشگاهی او کمتر از توان بالقوه و در حد انتظار اوست.

براساس این تعریف دانش آموزان تیزهوش نیز ممکن است دچار افت تحصیلی و کم آموزشی شوند." نصیریان (۱۳۸۲)

قائمی (۱۳۷۸) از دلایل عمده ضعف درسی دانش آموزان به موارد زیر اشاره می کند:

تنبلی، کمی هوش و استعداد، اختلافات والدین درگیریهای والدین، روش کار معلم، تبعیض ها، تنبیهات سخت، سنگینی برنامه، فشارهای روانی، معاشران بد، تمسخر و تحقیرها، محدودیت ها، وابستگی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

ها، و ... او می نویسد: " شاید ما نتوانیم در مورد اصلاح دانش آموز صددرصد به پیروزی برسیم ولی اصل مسأله باید مورد توجه قرار گیرد که موفقیت ما می تواند از درصد بالایی برخوردار باشد. به هر حال باید علل زمینه ساز ضعف درسی مشخص شوند و برای رفع آنها و جبران کمبودها خانه و مدرسه باید رابطه ی تنگاتنگ داشته باشند. باید برنامه ریزی شود و معلوم باشد که دانش آموز در خانه باید چه ساعتی از روز درس بخواند؟ چه ساعتی بازی کند؟ کی بخوابد؟ این برنامه ریزی باید بر اساس توانائی های او انجام شود."

رحیمی (۱۳۸۶) در مقاله ای تحت عنوان «عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان» از عوامل

موثر در رشد تحصیلی به شرح زیر نام می برد:

۱- سازمان آموزش و پرورش

۲- تأکید بر رشد عقلانی

۳- جو عاطفی مدرسه و کلاس

۴- پیش فرض های معلمان

۵- عقب ماندگی آموخته شده

۶- مسایل درون خانواده

وی در رابطه با اثرات پیشرفت تحصیلی می نویسد:

"اهمیت پیشرفت تحصیلی در سلامت روانی دانش آموزان به حدی است که برخی از متخصصان آن را حداقل تا نیمه دوم دوره جوانی معیار اساسی برای تشخیص عملکرد سالم دانسته اند".
بلوم به نقل از رحیمی (۱۳۶۸) می نویسد: "هنگامی که محیط مدرسه محیطی حاکی از شایستگی و لیاقت را برای دانش آموزان فراهم کند نوعی مصونیت در برابر بیماری های روانی در فرد ایجاد می شود ولی افراد شکست خورده معمولاً به افسردگی، ناسازگاری و بی قراری مبتلا می گردند".
او در ادامه مقاله می نویسد: "اولین قدم جهت پیشرفت دانش آموز فرصت دادن به وی است تا موفقیت را هر چند سطحی تجربه کند و عزت نفس پیدا کند".

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

بلوم به نقل از رحیمی (۱۳۶۸) می نویسد: " بهره گیری از راه های زیر می تواند در ایجاد انگیزه در

دانش آموزان به معلمان کمک کند:

۱- بیان دقیق هدف های آموزشی

۲- استفاده از تشویق های کلامی

۳- بهره گیری از آزمون ها و نمرات در ایجاد انگیزه

۴- ارائه محرک های جالب و تازه

۵- ارائه ی مطالب از آسان به مشکل

۶- پرهیز از ایجاد رقابت های نامناسب

۷- استفاده از روش های متنوع در تدریس "

در جایی دیگر به این مورد برخورد کردم که:

"تماس و داد و ستد دانش آموزان دارای ضعف درسی با هم سالان صرف نظر از نتایج مطلوب بسیاری که

دارد، دست کم این مزیت را دارد که کودک را از حالت خود مداری خارج کند و به واقع گرایی رهنمون می

سازد." پارسا (۱۳۵۷)

تجزیه و تحلیل داده ها

طبق لیست نمرات و معدل دانش آموزان میانگین کل نمرات این ۸ دانش آموز نمره ی -/۷- می باشد

که بسیار نامطلوب است؟ چه عواملی باعث این افت نمره شده است؟

چه موانعی باعث پیشرفت این دانش آموزان شده است؟ آیا واقعاً تمایلی به تحصیل ندارند؟ آیا از آینده

ای که در انتظارشان است خبر ندارند؟ اینها سوالاتی بود که به ذهنم می- آمد. با توجه به شواهد اعم از

لیست نمرات، بررسی پاسخ نامه ها، بحث و تبادل نظر با همکاران محترم در رابطه با دلایل افت تحصیلی

در مدرسه خودمان و با استفاده از مطالعه کتاب ها و تحقیقات قبلی، پس از بررسی دلایل و تجزیه و تحلیل

آنها به این نکته پی بردم که رفع بعضی عوامل از حیطة اختیار من خارج است و نمی توانم آنها را برطرف

کنم و نباید به آنها توجه کنم، اما تعدادی از عوامل هستند که می توانم آنها را تا حدودی ضعیف کرده یا از

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

بین بیرم. در همین راستا تعدادی از عوامل که حذف آنها مرا به هدفم نزدیک تر می کرد را انتخاب کرده و دور آنها خط کشیدم.

یافتن راه حل ها

برای از بین بردن عوامل موثر بر افت تحصیلی راه هایی وجود دارد که بر اساس بحث و گفت و گو با همکاران و مطالعه و تجربه خودم آنها را گردآوری نمودم. در حقیقت در اجرای راه حل ها عواملی باید به وجود بیایند تا معلول از بین برود که من آن ها را نوشتم

با توجه به این نکات برای از بین بردن یا کاهش اثر، انتخاب کرده بودم راه حل ها را نوشتم.

علت ۱: عدم علاقه به ادامه تحصیل:

راه حل ها

۱- مشاوره با دانش آموز

۲- مصاحبه با والدین

۳- کم کردن انتظارات عالی

۴- تشویق دانش آموز

۵- مقایسه نکردن دانش آموز با دیگران

علت ۲: عدم درک ارزش کار و توان آینده نگری

راه حل ها

۱- معرفی افراد موفق

۲- مطالعه کتاب غیر درسی

۳- صحبت با دانش آموز

علت ۳: نداشتن انگیزه

راه حل ها

۱- ایجاد علاقه به درس

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۲- دادن مسؤلیت

۳- تشویق به موقع

علت ۴: ترس و اضطراب امتحان

راه حل ها

۱- ایجاد اعتماد به نفس در دانش آموز

۲- آمادگی قبل از امتحان

۳- صحبت با والدین

۴- در نظر گرفتن هدف های کوتاه مدت

علت ۵ : سردر گمی در خانه

راه حل ها

۱- مشاوره با والدین

۲- کم کردن سرگرمی ها

۳- نظارت والدین

علت ۶: عدم رابطه بین خانه و مدرسه

راه حل ها

۱- دعوت از والدین

۲- توجیه والدین

۳- فراهم آوردن امکانات

علت ۷: بی توجهی والدین نسبت به امور درسی فرزندشان

راه حل ها

۱- ایجاد ارتباط بین خانه و مدرسه

۲- مقایسه نکردن دانش آموز با دیگران توسط والدین

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۳- جلوگیری از تمسخر و تحقیر شدن

۴- فشار درسی نیاوردن به کودک

۵- کم کردن اختلافات خانوادگی

انتخاب طرح جدید و اجرای آن

پس از بررسی کامل متوجه شدم که برای رسیدن به هدفم روش های بسیاری وجود دارد که دیگران هم استفاده کرده و گاهی نیز موفق شده اند. اما من ۳ روش برای دستیابی به هدفم پیدا کردم که خیلی سریع می توانستم با اجرای آن به بسیاری از عوامل اثرگذار بر پیشرفت تحصیلی دست پیدا کنم که هنوز در هیچ جایی و کتاب و تحقیقی نوشته نشده است

روش اول: دادن برنامه ی درسی

قبل از هر کاری چون به این نتیجه رسیده بودم که دانش آموزانم در خانه برنامه درسی منظمی ندارند و دچار سردرگمی هستند با کمک خود دانش آموزان در تاریخ ۹۲/۹/۱۲ در ساعت انشا شروع کردیم به تهیه یک برنامه درسی که در توان کلیه دانش آموزان باشد. برای این که بعد از تعطیل شدن کلاس و رفتن به خانه بدانند چه ساعتی باید چه کاری انجام دهند این بیشتر یک برنامه پیشنهادی بود که کلیه دانش آموزانم از آن استقبال کردند.

روش دوم: تبادول نظر و در روی دانش آموز قوی با ضعیف

باتوجه به پاسخ های پرسشنامه قبلی و آگاه بودن از برنامه ریزی کردن دانش آموزان قوی خودم برای درس خواندن ۸ نفر از دانش آموزان ممتازم را قبلاً با آنها نیز در این باره صحبت کرده بودم (در تاریخ ۹۲/۹/۱۶) و ۸ نفر دانش آموز تحت تحقیق را صدا زدم و آنها را به کلاس خالی قرآن بردم هر دانش آموز ممتاز با یک دانش آموز ضعیف در یک نیمکت نشاندیم (گروه های دونفره) و از آنها خواستم در رابطه با سوالاتی که روی تخته می نویسم با هم تبادل نظر کنند... قرار شد سؤال هارا یکی یکی پاسخ دهند و ابتدا دانش آموز ضعیف، سپس دانش آموز قوی توضیح دهد. آنها به سوالات جواب می دادند و وقتی نظارت می

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

کردم متوجه می شدم که دانش آموزان ممتاز چه زیبا جواب ها را می دادند و دانش آموزان ضعیف به خوبی و با دقت گوش می دادند. در آخر نیز با پایان یافتن تبادل نظرها خودم نیز با پرسش و پاسخ هایی بحث را کامل کردتا اگر پاسخ بعضی سوال ها ناقص بود یا هدف رسانده نشده بود کارنا تمام نماند و من به هدفم در این روش نزدیک شوم. در این روش دانش آموزان با هم کلاسی های خود صحبت می کنند. دانش آموز ضعیف می بیند و متوجه می شود که دوست ممتاز او چگونه فکر می کند؟ چه تصمیماتی برای آینده دارد؟ چگونه درس می خواند که برای امتحان اضطراب ندارد؟ و به این نتیجه می رسد که دوست من به دلایلی که گفت، موفق شده است. در نتیجه در اوحس رسیدن به موفقیت ایجاد می شود و جان می گیرد. و علل زیر که از عوامل عمده ای در نداشتن انگیزه و افت تحصیل هستند از بین می رود:

۱- عدم توان آینده نگری

۲- ناتوانی در درس ارزش کار

۳- نداشتن برنامه مناسب درس خواندن

۴- احساس تنبلی و بی حوصلگی

۵- عدم ایجاد انگیزه برای ادامه تحصیل

۶- ترس و اضطراب در امتحان و ...

می بینید که به همین آسانی بسیاری از عوامل اثرگذار بر پیشرفت نیز ایجاد می شوند و من توانستم با این کار تعداد زیادی از عواملی که در نمودار استخوان ماهی علامت زده بودم را حذف کنم.

روش سوم: تهیه فرم بررسی و نظارت بر تکالیف و اموردرسی توسط اولیا

چون در صحبت هایم با والدین و با مطالعه تحقیقات متوجه شدم که اکثر والدین دانش آموزان از زمان برگزاری امتحانات اظهار بی اطلاعی می نمودند و بعضی از آنها حتی نمی دانستند که فرزندشان چه تکلیفی را باید انجام دهد. و هیچ نظارت مفیدی بر درس خواندن فرزندشان نداشتند طرحی به نظرم رسید که آن را به مرحله ی اجرا در آوردم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

شاید باور نکنید، اما من از فردای آن روز شاهد تغییرات در شاگردانم بودم و این روش آن چنان اثر گذار بود که از همان روزهای نخست همه متوجه تأثیرات ارتباط مستمر بین من و والدین شده بودند و خودم نیز از خوشحالی سر از پا نمی شناختم چون نتیجه را به خوبی لمس می کردم و شور و شوق را در چشمان بچه ها می دیدم.. با این روش نیز اثر عوامل زیر کاهش یافت یا حذف شد:

۱- بی توجهی والدین نسبت به امور درسی و تکالیف

۲- بی اطلاعی والدین از زمان برگزاری امتحانات

۳- تنبلی و کم کاری

۴- عدم علاقه به تحصیل

۵- اضطراب ناشی از درس نخواندن در امتحانات

۶- عدم رابطه بین خانه و مدرسه

من اینهارا از جایی متوجه شدم که می دیدم مادران در دیدارهایشان اظهار رضایت می کردند و می گفتند از زمان امتحان خبردار میشوند و فرزندانشان در خانه خوب درس می خوانند.

گردآوری شواهد (۲)

پس از اجرای این روش ها تا امتحانات نوبت اول تقریباً ۴۰ روز وقت بود که من بر روی دانش آموزانم کار کردم با توجه به حجم کم مطالب درسی سریع با انواع روش های تدریس سعی کردم کار را راحت تر کنم تا دانش آموزان ضعیف نیز خود را بالا بکشند.

تا این که در امتحانات نوبت اول امتحانات را به خوبی دادند

با مقایسه نمرات اولیه با نمرات جدید افزایش میانگین نمرات هر دانش آموز در امتحانات نوبت اول به صورت زیر است:

زینب: ۵،۸ نمره

شهربانو: ۸،۸ نمره

شقایق: ۱۰ نمره

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

زهرا: ۹/۵ نمره

مریم: ۸/۴ نمره

مریم: ۸ نمره

مینا: ۷/۷ نمره

آرزو: ۸/۲ نمره

علاوه بر امتحانات نوبت اول کار در نوبت دوم نیز ادامه یافت و با دقت به انجام روش هاتوجه می کردم و چندین فرم توسط هردانش آموز تکمیل شده بود و در ارتباط با والدین متوجه بودم که هنوز بر اساس برنامه تدوین شده عمل می کنند و با این که حجم مطالب درسی زیاد شده بود و وقت زیادی برای بررسی تکالیف و فرم های بررسی تکالیف نداشتیم ولی از آن نگذشتم و کارم را ادامه دادم تا پایان سال نیز نتیجه ی خوبی بگیرم و به یاری خداوند و تلاش دانش آموزان ضعیفم آنها در امتحانات در نوبت دوم نیز به خوبی و با نمرات خوب به موفقیت مورد انتظار رسیدم

اعتبار بخشی و ارزیابی

با دادن برنامه درسی در خانه نظمی به فعالیت های دانش آموزان داده می شد و هر کاری را در وقت مناسب انجام می دادند و این باعث می شد زمان بیشتری را به درس خواندن اختصاص دهند.

اجرای روش دوم بعد از روش اول باعث شد که عوامل پیشرفت تحصیلی زیر ایجاد شود یا قوت پیدا

کنند:

۱- از بین رفتن کم رویی

۲- ایجاد اعتماد به نفس

۳- جلوگیری از تمسخر و تحقیر

۴- ایجاد انگیزه در دانش آموز

۵- درک ارزش کار

۶- توانایی در آینده نگری و ادامه تحصیل و ...

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

با اجرای روش تکمیل فرم و اظهار نظرهای والدین و حتی فقط نظارت بر انجام تکالیف و درس

خواندن آنها عوامل زیر قوت پیدا می کرد:

۱- توجه والدین به درس و تکالیف فرزندان

۲- آمادگی کامل جهت امتحان

۳- علاقه به درس و تحصیل

۴- ارتباطات مستمر والدین و مدرسه

و در نهایت نتیجه ای که بدین وسیله در کلاس بدست آمد پس از گذشت چهل روز از اولین اقدام و اقدامات بعدی به طور آشکارا در کلاس تغییرات قابل توجهی بدست آمد. شور و شوقی که در دانش آموزان ضعیف ایجاد شده بود کاملاً مشهود بود. علاقه آنان به امتحان دادن و رقابت های مفید آنان را کاملاً فرد دیگری نشان می داد و دیگر موقع درس دادن آنها بی توجه نبودند.

پس از هر امتحان به خوبی جواب سوالات اشتباه خود را پیدا می کردند و می نوشتند. در درس دیکته دیگر مشکل کار با کلمات را نداشتیم و برگزاری امتحانات نوبت اول و مشاهده ی نمرات خوبی و معدل بالای ۱۶ برای دانش آموزان ضعیف، حتی معلمانی که در جریان این برنامه پژوهشی نبودند را نیز متعجب نمود بعد از برگزاری امتحانات نوبت اول با افزایش حجم دروس باز هم روش تکمیل فرم را ادامه دادم و هر دوشاهد موفقیت آنها بودم.

هر کاری قرار بود انجام دهم درسی را بپرسم یا امتحان بگیرم یا در کار گروهی، آنها را فعال می دیدم مادرها نیز در ملاقات هایشان هر بار بیش از پیش اظهار رضایت می کردند هر بار که موفقیت آنها را می دیدم هر چند ضعیف و سطحی آنها را تشویق می نمودم گاهی با هدیه، گاهی با کلمات تشویقی و زمانی نیز با دادن کارت تشویق نقدی و یا نصب اسم آنها در تابلو اعلانات.

روزی بعد از امتحانات نوبت اول سرگروه ها را صدا زدم و به آنها پرسش نامه ای دادم تا ببینم که

اقدامات انجام شده چه تأثیری بر دانش آموزان ضعیف گروه آنها داشته است؟

با بررسی پاسخ ها بر چند مورد بیش از همه تأکید شده بود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۱- دانش آموزان ضعیف قادر به پاسخگویی بیشتر سئوالات هستند.

۲- تکالیف خود را به خوبی انجام می دهند.

۳- کارهای گروهی و خارج از کلاس را به موقع تحویل می دهند.

با دادن پرسشنامه به دانش آموزان ضعیف برای بار دوم از علاقه ی آنان به درس و مدرسه آگاه شدم و مشخص شد که نظر آنها بسیار تغییر کرده و علاقه مند به ادامه تحصیل می باشند و دیگر در امتحانات اضطرابی ندارند. با برنامه ریزی در خانه درس می خوانند و می خواهند در آینده دارای شغل مناسبی شوند.

چون روش سوم یعنی تنظیم فرم تکالیف به صورت پیشنهاد به دفتر آموزشگاه مورد موافقت قرار گرفت این روش در کلاس چهارم و پنجم نیز با نظارت موقتی خودم انجام می شد و آموزگاران از اجرای آن اظهار رضایت می کردند و آن را در توجه دادن والدین به درس و پیشرفت دانش آموزان مؤثر دانستند. مدیر محترم که خود در جریان کار اقدام پژوهی من بودند با بازدیدهایی که از کلاس داشتند، این روش ها را کاملاً مؤثر و پیشرفت دانش آموزان را کاملاً مشهود دانستند.

نتیجه گیری، ایرادها، پیشنهادها

تحقیق حاضر با موضوع چگونه افت تحصیلی و ضعف درسی دانش آموزانم را بهبود ببخشم در دست شما می باشد و این کاری است که به نظر من به موقع انجام شده است. یعنی بلافاصله پس از کشف دانش آموزان ضعیف و نیازمند به کمک، برای نجات آنها راه حل هایی در نظر گرفته شده و در امتحانات نوبت اول نیز نتیجه داده است. و اعتراف می کنم که بیشتر موفقیت من مربوط به همکاری مدرسه با من بوده است با این که هیچ طرح و تحقیقی بدون اشکال نیست در این طرح نیز ایراداتی وجود داشت از جمله:

۱- والدین در چند جلسه که دعوت می شدند به سختی حاضر می شدند. و بعضی از آنها نیز همکاری

نمی نمودند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط

چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۲- ایرادی که بر خود من وارد است اینکه در ضبط شواهد توسط CD و نوار ضبط کوتاهی نمودم و

فقط به یاد داشت مصاحبه هایی که با دانش آموزان، والدین، همکاران ... داشتم اکتفا نمودم.

۳- در نوبت دوم باید کار بیشتر صورت می گرفت اما به دلیل ضیق وقت و حجم بسیار مطالب این کار

ممکن نبود.

۴- بعد از تمام شدن و پر شدن یک فرم باید فرم دیگری به دانش آموز داده می شد و احتمال از بین

رفتن فرم ها وجود داشت.

پیشنهادهایی جهت بهتر شدن روند اجرای روش ها:

۱- از همان ابتدای سال دانش آموزان ضعیف شناسایی شوند.

۲- فرم تکالیف در صورت امکان به صورت دفترچه ای تهیه و تدوین شود و در اختیار دانش آموزان

قرار گیرد.

۳- برای بررسی فرم ها حتماً وقت مناسب گذاشته شود و ارتباط معلم با والدین حفظ شود.

فهرست منابع

- صفوی، امان الله. (۱۳۷۵). کلیات روشها و فنون تدریس، تهران، انتشارات معاصر، چاپ ششم.
- ۱- پارسا، محمد. (۱۳۵۷). نظریه های یادگیری و آموزشی، دانشگاه تربیت معلم، چاپ اول.
- ۲- قانمی، علی. (۱۳۷۸). خانواده و مسائل مدرسه ای کودکان، نشر آراین، چاپ سوم.
- ۴- سیف، علی اکبر. (۱۳۸۰). روشهای اندازه گیری وارزشیابی آموزشی، نشر دوران، چاپ چهارم.
- ۵- قاسمی پویا، اقبال. (۱۳۸۲). راهنمای پژوهش در عمل، پژوهشکده تعلیم و تربیت، چاپ چهارم.
- ۶- نصیریان، شهناز. (۱۳۸۲). ارانه ی راهکارهای مناسب جهت کاهش افت تحصیلی دانش آموزان، انتشارات آموزش و پرورش.
- ۷- مبینی پویا، محمد رضا. (۱۳۸۶). راهنمای نوشتن چکیده ی مقاله، سه شنبه، دوم بهمن ۱۳۸۶
- ۸- رحیمی، عبدالکریم. (۱۳۸۶). عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، چهارشنبه، نوزدهم دیماه ۱۳۸۶

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این اقدام پژوهی با قیمت فقط
چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی اسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

www.asebankafinet.ir